

Bầu trời và mặt đất Điện Biên Phủ

N-à đã yêu không nên đến hai lần - Chế Lan Viên đã có câu thơ rất hay này từ lâu. Nhưng có lẽ không phải ở đâu và lúc nào cũng đúng cả. Với Điện Biên Phủ, từ sau 1954, tôi đã có dịp trở lại đây ít nhất tới bốn lần và gần đây, tháng 10 - 2003 tôi lại có dịp trở lại lần thứ năm. Và lần nào, niềm xúc động vẫn trào như tràn ngập trái tim mình. Vì nhiều lẽ, nhưng có lẽ vì hồi ấy đã từng là chính trị viên một đại đội phòng không của đoàn B 08 cùng anh em trực tiếp chiến đấu ở đó. Năm nay kỷ niệm chiến thắng vĩ đại này, giờ lại trạng số tay cũ, tôi bỗng mong muốn được giới thiệu lại đôi điều về những gì xảy ra ở tiểu đoàn chúng tôi trong các trận đánh trên cánh đồng Mường Thanh năm ấy.

... Đơn vị chúng tôi là một đơn vị phòng không của đại đoàn B 08. Chiến dịch Điện Biên Phủ bắt đầu. Đợt 1, chúng tôi được phái đi bảo vệ trận địa trọng pháo 105 ly trong trận Him Lam. Thường ngày chúng tôi vẫn gặp anh em trong những lúc chuyển đạn, làm công sự hoặc đi khai hội. Pháo binh tỏ ra rất yêu quý chúng tôi vì chúng tôi là những người bảo vệ an toàn cho họ. Đây là đoàn trọng pháo của Tổ quốc lần đầu xuất trận.

Khi pháo bắt đầu gầm lên, nã vào vị trí địch ở Him Lam, trận địa trọng pháo 105 ly và sân bay Mường Thanh thì quân địch còn phải lo đối phó ở đó là chính.

Nhưng sang tới ngày thứ hai, sau khi Him Lam đã hoàn toàn bị tiêu diệt, chúng tôi đều nhận định sớm muộn địch có thể sẽ tập trung lực lượng không quân oanh tạc pháo binh ta.

Chúng tôi chuẩn bị rất gấp để bảo vệ pháo. Trong hầm tiếp đạn, các xạ thủ mở các hòm đạn mới nguyên, bôi dầu lấp sẵn vào từng băng dài như những bánh pháo cối lớn. Đồng chí Hồ chính trị viên đại đội 241 kêu gọi toàn đơn vị đánh một trận chắc thắng để lấy đà cho những trận liên tục sau này. Đồng chí Tào đại đội trưởng đi kiểm tra lại từng khẩu súng. Các đồng chí quân khí hồi hả xem xét từng bộ phận lớn nhỏ, đặc biệt những bộ phận hay hỏng hóc. Một không khí nhộn nhịp, trận ngập khắp đơn vị - "Chúng ta sẽ quyết độ thép gang với tụi nó", "nhất định sẽ lập được công lớn phen này" - Đó là những câu trên cửa miệng của tất cả anh em cán bộ, chiến sĩ.

Quả nhiên chiều hôm ấy, hơn mười khu trục của địch kéo đến. Chúng chia thành từng tốp nhỏ ba chiếc một, âm âm từ xa lao tới, lúc hiện ra trong các đám mây xanh, lúc chui vào các cụm mây trắng.

Các xạ thủ trên trận địa 241 kéo cụp vành mũ xuống che cho ánh mặt trời khỏi loé mắt để theo dõi mục tiêu. Tâm lý anh em lúc đó không khác gì những người đi câu cá đã nom thấy phao bắt đầu động dậy. Không một ai, trong lúc này nghĩ đến thương vong. Là chiến sĩ đánh máy bay địch, anh em đã xác định được từ lâu: chiến đấu với quân chủng hiện đại này của địch, quả là tàn khốc, tính chất chiến đấu cũng có khác: địch từ trên cao đánh xuống, ta ở dưới thấp đánh lên. Địch hoàn toàn cơ động, ta phần lớn bị cố định vào một trận địa, không dễ dàng di chuyển. Bởi thế người chiến sĩ phòng không cần phải có dũng lực lớn và phải có một trình độ chiến đấu tốt.

Máy bay địch mỗi lúc một gần. Chúng lượn vòng trên đầu đại đội 241. Nhiều lúc có cảm giác như có những vòng đai thép vô hình trên không trung, đang sà xuống thít chặt lấy đầu các chiến sĩ.

Chiếc máy bay đi đầu đột ngột bổ nhào. Không ai bảo ai tất cả cán bộ, chiến sĩ 241 đều reo lên mừng rỡ. Mừng vì địch đã không phát giác được trận địa pháo binh - mục tiêu trọng yếu mà anh em phòng không có nhiệm vụ bảo vệ. Nổi mừng đó thành thực từ đáy lòng anh em bốc ra.

Hai trái bom đen trĩu đầu tiên lao xuống. Tiếp đó là hai tiếng nổ long trời lở đất. Cả trận địa 241 như bị bật tung lên, lộn nhào. Trời đất tối sầm lại, rồi lửa phụt ra đỏ rực. Tiếp luôn hai trái nữa, rồi bốn trái, sáu trái...

Xạ thủ Định bị một mảnh bom vèo qua tai. Vẫn không hề liếc mắt, anh vẫn dõi theo những chiếc máy bay địch không chớp, đôi mắt vẫn lên những tia máu đục ngầu.

Mồ hôi chảy ròng ròng trên má, hai bàn tay giữ chặt tay co, gân nổi lên căng chít, hàm răng xiết chặt, Định bắn nhịp một, bình tĩnh và rất ác. Đạn của anh vẩy búa lấy từng chiếc máy bay địch. Bên cạnh anh là khẩu đội 7. Khẩu đội này bị một trái bom nện gần mép công sự. Khẩu súng bị hơi ép bật tung lên, ba chân văng ra xa. Xạ thủ Tư ngã vật, ngất đi, máu tai, máu mũi trào ra đỏ lôm. Nhưng, trước tình thế ấy vẫn không một ai nao núng. Theo lệnh chỉ huy, những xạ thủ còn lại tảo bạo nhảy hẳn ra khỏi công sự ôm súng chạy về sửa. Vừa lúc đó đồng chí Tư cũng tỉnh dậy. Súng chữa xong, Tư lại vô lấy súng bắn lên mãnh liệt. Máu ở tai anh vẫn tiếp tục chảy ra đỏ cả một bên má, hai vai áo anh đã bị mảnh bom xé rách xơ xác.

Khó ghê quá! ự súng nọ cách ự súng kia không là bao mà cũng không nhìn thấy nhau. Chỉ còn nghe thấy tiếng những người chỉ huy và tiếng những người xạ thủ lao xao. Cuối cùng là tiếng súng cất lên giòn giã. Trong những lúc gay go, không liên lạc được với nhau, chúng tôi chỉ cần nghe tiếng súng vẫn đều, vẫn giòn là vững dạ.

- Trúng rồi! - Trung đội trưởng Hợi bỗng reo to lên.

Quả nhiên, một chiếc hen-cát đã bị bốc cháy, đang chạy thẳng như một bó đuốc bay lên trời. Những chiếc khác có lẽ bắt đầu dao động. Chúng không dám bỏ nhào nữa, chỉ thả lia ở trên cao để trút nốt bom và bắn phá. Chúng tôi lại không thích như thế, mặc dù sự nguy hiểm có phần giảm đi, vì địch bay thả lia thì khó ném bom hoặc bắn phá trúng mục tiêu hơn. Chúng tôi chỉ muốn địch bỏ nhào như cũ, nhằm thẳng từng ự súng của chúng tôi. Như vậy tuy có nguy hiểm, nhưng chúng tôi rất dễ bắn. Chính trong những lúc tên phi công địch bỏ nhào chiếu thẳng đầu chúng tôi mà trút đạn, thì chúng tôi cũng ngẩng cao đầu lên, nhằm thẳng mặt nó mà bắn xả tới. Ai gan, kẻ ấy thắng. Chúng tôi vừa độ thép gang, vừa độ tinh thần với chúng. Thông thường bọn đế quốc nom bao giờ cũng hung hăng nhưng có vào việc mới hiểu được chúng. Ta kiên cường đánh lại, bọn chúng sẽ không còn cái vẻ đáng sợ ấy nữa. Những tên phi công khi được tự do bỏ nhào, oanh tạc cũng góm lăm. Nhưng đã nom thấy có những luồng đạn ở dưới phóng thẳng lên bao giờ chúng cũng không đủ can đảm giữ vững đường bay nữa. Chỉ vọt lên sớm một chút là bom lạc hay đường bắn mất chính xác, và lại dễ bị ăn đạn của ta.

Đã nhiều trận như vậy, khi tiếng máy rú, rồi chiếc máy bay địch chao cánh nhào xuống, là chúng tôi cũng ngẩng đầu lên tức thì. Mặt đối mặt. Súng đối súng. Thép đối thép. Gan đối gan. Thông thường, chúng tôi giành được phần thắng.

Khi bọn khu trục đã hết bom, hết đạn vừa bay đi, trận địa chúng tôi khói vẫn còn bao trùm tối mịt, thì lại nghe có tiếng phóng pháo B.26. Chúng tôi biết ngay: bọn địch đang dùng lối đánh liên hoàn quân cho chúng tôi một lử rồi tiêu diệt.

Dưới trận địa pháo, các đồng chí 105 ly gọi điện tới tập: "Hoan hô và cảm ơn phòng không đã anh dũng hạ máy bay địch, bảo vệ pháo an toàn". Cảnh phòng không càng thêm phấn khởi, tranh thủ cho súng ăn thêm dầu, và chúng tôi cũng thanh thủ uống một hộp nước cho cổ khô cháy. Trận địa vẫn khói um. Nhìn chung quanh chẳng còn thấy cái gì là Điện - Biên - Phủ nữa.

Tiếng B.26 vang động cả vòm trời. Rồi từng loạt bom trút xuống. Nhưng hỏa lực của phòng không chúng tôi vẫn rất dày, những luồng đạn vẫn kiên cường quất lên quyết liệt, không mệt mỏi. Những chiếc phóng pháo phải bay lên rất cao. Do đó bom đều trượt mục tiêu, nhưng có gianh ở gần trận địa chúng tôi bốc cháy ngùn ngụt. Lửa mỗi lúc một to, hung hãn như trăm vạn quân thù đang từ bốn bề xô lại muốn nhai ngấu nghiền hết một dúm chiến sĩ ở đây. Khi đợt máy bay cuối cùng trút hết bom, bay đi, chúng tôi tổ chức ngay những đội "cứu hỏa", tay gậy, tay xẻng, dàn thành một hàng ngang tiến lên phía những đám cháy, vừa dập, vừa cắt gianh, hò reo vang rộ, vui y như đuổi trâu đút sẹo chạy ngoài đồng. Lửa cháy đã hăng, nhưng những người dập còn hăng hơn. Dần dần lửa tắt hẳn, trên mặt đất chỉ còn tro lại những đám tro than nóng bỏng và những khối đất đã bị bom cày lên ngùn ngang khùng khiếp.

Một lúc sau, lại có tiếng ì ì. Chúng tôi lại chuẩn bị sẵn sàng để chiến đấu một đợt mới.

Lần này không phải là B.26 nữa, mà là hai chiếc phóng pháo hạng trung, kiểu B.24 năm đầu, đen trùi trùi, nặng nề, nom rất dữ.

Những quả bom tấn giáng xuống. Khẩu đội 8 bị vùi mất cả người lẫn súng. Nhưng không chậm trễ, anh em trong khẩu đội khác đã nhảy sang đào đất, lôi lên từng người và từng bộ phận súng để tiếp tục tác

chiến. Khẩu đội 9 bị mảnh bom chém gãy tay co.

Xạ thủ Kim nhanh nhẹn, phát huy sáng kiến, dùng “ê-chuy” đạn cắm vào bộ máy cơ bẫy để lên cò. Khẩu súng lại nổ ran, đạn lại xoăn láy mục tiêu. Bom hết. Hai chiếc B.24 chạy mất biển và không thấy quay trở lại nữa. Trận địa của chúng tôi dần dần yên tĩnh. Đúng giờ quy định, trận địa 105 ly bắt đầu phát hỏa chi viện cho bộ đội tấn công tiêu diệt đồn Him Lam - Chúng tôi đứng bên những khẩu súng còn nóng bỏng hết sức hân hoan vui sướng. Mỗi khi những phát đạn 105 ly gầm lên, chúng tôi lại vỗ tay reo hò và cảm thấy như chính đó là những viên đạn của chúng tôi đang giáng mạnh xuống đầu kẻ thù. Pháo càng bắn dồn dập, chúng tôi càng vỗ tay khỏe. Cả trận địa chúng tôi từng bừng như mở hội.

... Sau đó, cả tiểu đoàn phòng không được lệnh chuyển sang phía Tây Điện Biên Phủ, xuống hẳn giữa cánh đồng Mường Thanh. Bấy giờ mặt trận đã chuyển sang giai đoạn 2, kiến thiết trận địa bao vây khu trung tâm Mường Thanh và khống chế đường hàng không tiếp tế của địch.

Đã lâu lắm, từ chiến dịch Hà Nam Ninh đến bây giờ, phòng không bọn tôi mới được tạm từ giã các ngọn đồi hoang vu cổ quạnh để xuống mặt phẳng của ruộng đồng chiến đấu với địch.

Trận địa của tiểu đoàn không cách xa sân bay cho lắm. Các đơn vị bộ binh, mà cụ thể là tiểu đoàn Quốc Trị ở ngay phía trước đã nhận được nhiệm vụ phải cắt cho được sân bay của địch. Còn phòng không chúng tôi phải luôn luôn bám sát họ, bảo vệ chống máy bay, coi như cũng tham gia vào nhiệm vụ rất quan trọng “cắt đứt cái dạ dày Điện Biên Phủ”. Vì đã vào gần địch, từ sân bay tụi Pháp liên tục bắn đại liên ra, đạn lửa luôn luôn vèo vèo qua đầu chúng tôi. Trước mặt là những đồn giặc nham nhở. Nhìn sang bên trái, ngó sang bên phải, cũng là những đồn giặc chỉ chít. Chúng tôi có cảm giác như đã tiến vào giữa một “bát quái trận đồ”.

Đại bác địch luôn luôn bắn ra, cày xới đất ruộng chung quanh trận địa chúng tôi từng khoảng lớn.

Địch vẫn thường thọc ra để lấp hoặc đánh chiếm các đường hào của bộ binh, nhằm phá vòng vây đang uy hiếp chúng mà trực tiếp là sân bay. Nhưng phòng không chúng tôi vẫn kiên quyết bám theo sau bộ binh để yểm hộ cho họ, bao vây trên không phận, triệt cọn đường hy vọng cuối cùng của địch. Ta lấn vào được một thước đất có nghĩa là thu hẹp thêm được một thước trời. Bộ binh trối chân địch dưới đất thì phòng không cùng với cao xạ 37 cũng trối chúng ở trên trời, không cho đến, không cho đi, không cho lên, không cho xuống dễ dàng như trước nữa. Trước đây, hàng ngày máy bay tiếp tế của địch bay thành từng đoàn thấp, nom như những đoàn thuyền đinh lừng lững trên không trung. Dù vãi xuống liên tục, trắng, xanh, vàng, đỏ như những bong bóng xà phòng bay khắp bầu trời Điện Biên. Nay các đơn vị cao xạ 37 ly cùng phòng không đã bắn rụng gần một chiếc Đa-cô-ta, chúng không dám đoàn và bay thấp nữa, cứ lẻ thành từng tốp nhỏ, bay rất cao. Dù cũng không thả tự do, mà nhỏ giọt từng chiếc một, nom hết sức thảm hại. Dù bay theo chiều gió tạt sang trận địa của quân ta không ít.

Rồi một buổi, lại thêm một chiếc Đa-cô-ta rùng mình, loạng choạng, đùn ra một luồng khói đen kịt kéo dài mãi về phía sau. Tiếp đó, nó lao đánh sầm xuống cánh đồng, gãy tan tành, cánh đi một nơi, đầu đi một nẻo.

Ngày hôm sau tất cả các máy bay địch phải lại bay cao hơn. Sau đó bọn Pháp tăng cường máy bay vận tải hại thân, hạng nặng. Bọn này to béo nghênh ngang bay lên, lượn vòng rất rộng. Mỗi lần ra sân bay, nó khể rướn mình lên một chút, đùn ra cả một đám dù chừng năm chục cái, hệt như thả một nắm truyên đơn vậy.

Thấy các trận địa cao xạ 37 và phòng không làm cho chúng quá “rầy rà”, địch lại tập chung máy bay và pháo binh để diệt. Những trận kịch chiến giữa máy bay địch và chúng tôi lại diễn ra hàng ngày. ở đồng bằng chiến đấu quả là khó khăn hơn. Trận địa dễ lộ, công sự kém vững chắc. Tuy nhiên chúng tôi vẫn không hề bị tiêu diệt, trái lại chúng tôi đã bắn bị thương thêm hai khu trục. Tóm lại chúng tôi đã không bị các khu trục của chúng “khu” đi chỗ khác, mà vẫn bám chắc theo sau bộ binh, tiến sâu nữa vào phía sân bay và khu trung tâm của địch.

Thả dù ban ngày rất ít kết quả, địch quay ra thả dù cả đêm, để máy bay có thể xuống thấp hơn. Nhưng chúng nó xoay kế, chúng tôi cũng đổi phương pháp. Chúng nó thả dù và thả lương thực ban đêm, chúng

tôi cũng bắn đêm. Tác chiến như thế tất nhiên là thêm gian khổ nhưng vẫn cứ đánh. Ban ngày nắn đèn chín nấu người, đêm đến lại phải thay phiên nhau đánh, cho nên sự mệt mỏi càng tăng. Tuy nhiên không một ai tỏ ra ngần ngại, chiều nào cũng ôn lại quyết tâm nung nấu từ lúc lên đường đi chiến dịch.

Vì là phòng không nhỏ - "phòng không - bộ binh" chúng tôi không có đèn pha, nhưng có mắt có tai, như thế vẫn có thể bắn được (Lẽ dĩ nhiên là kết quả bị hạn chế rất nhiều). Cứ nghe thấy tiếng ì ì ở đâu là chúng tôi hướng nòng súng về phía đó, tính toán và ước lượng trừ đi một khoảng (kỹ thuật đã quy định cụ thể) rồi bóp cò. Bắn mò như vậy quả là khó khăn. Nhưng không ngờ quân địch cũng vẫn sợ. Cấp trên bắt được điện của chúng nó báo nhau: "Không ăn thua rồi! Lên cao nữa đi, không có lại ăn đạn bây giờ! Bọn Việt - Minh nó có đủ cả phương tiện hiện đại để bắn đêm mà không cần đèn pha!". Thế là kế hoạch thả dù đêm của chúng có thể coi như bị phá sản.

Địch lại xoay cách khác. Mỗi khi máy bay địch sắp thả dù, pháo binh của chúng ta lại bắn như bão lốc vào các trận địa cao xạ, phòng không, nhằm đè dập đầu chúng tôi xuống không cho hoạt động nữa. Nhưng sự thực không dễ dàng như chúng mong muốn. Mặc dù pháo địch uy hiếp hết sức dữ dội, chúng tôi vẫn không rời trận địa, vẫn bám chặt lấy những mục tiêu ở trên cao, bắn không ngừng một giây phút nào.

Cho nên con đường tiếp tế hàng không của địch vẫn là một con đường khó khăn, tuyệt vọng.

Nhưng rồi một buổi sáng, xem triệu chứng địch có thể thọc ra, đồng chí đại đội trưởng Nguyễn Quý của đại đội 78 hạ lệnh cho bộ đội đi nguy trang thêm công sự, một tổ gồm ba chiến sỹ được cử đi quá ra những bãi chó đẻ phía ngoài để bẻ lá cho quang xạ giới. Đột nhiên có súng nổ vang dội ở ngoài trục giao thông hào của bộ binh. Một đồng chí trong tổ lá đang chạy lom khom bỗng ôm chầm lấy ngực ngã vật xuống. Hai đồng chí còn lại vội vã dìu bạn trở về. Viên đạn lạc ấy đã bất ngờ bắn trúng tim người đồng chí của chúng tôi. Cả trận địa phòng không lặng đi vì đau xót, tiếc thương. Cái chết đầu tiên của xạ thủ cùng với tiếng súng mỗi lúc một thêm gay gắt ở phía trận địa của bộ binh ở chiến hào phía trước đã làm cho chúng tôi hiểu phải gấp rút chuẩn bị chiến đấu.

Trời hãy còn mù sương. Trước mắt chỉ thấy một màu trắng xóa. Đại đội trưởng Quý ra lệnh cho anh em tranh thủ ăn cơm để sẵn sàng chiến đấu. Chúng tôi vừa ăn sáng vừa rỉ rả trao đổi. Đây là lần đầu tiên trận địa phòng không bị bộ binh uy hiếp. Tin tức từ phía trước truyền về cho biết: Địch đã chọc thủng được tuyến phòng ngự của bộ binh ta. Như vậy quân địch rất có thể tiến thẳng vào chỗ chúng tôi.

Đánh với máy bay, chúng tôi đã có kinh nghiệm, nhưng tác chiến với bộ binh địch, chúng tôi còn hoàn toàn bỡ ngỡ. Tuy vậy chúng tôi không hề nao núng. Nếu như quân địch tiến vào tới đây, chúng tôi sẽ sử dụng vũ khí mà mình có, làm cho chúng biết: bất cứ binh chủng nào của quân đội nhân dân Việt Nam khi gặp địch đều dám đánh. Bữa cơm ăn vội vừa xong thì trọng pháo địch đã bắn tràn vào trận địa chúng tôi, đất đá quảng xuống các ụ súng rào rào. Đồng chí đại đội trưởng hạ lệnh gấp:

- Hạ thấp súng xuống, chuẩn bị đánh bộ binh địch!

Thế là chỉ trong khoảnh khắc, những khẩu đại liên đang ngẩng cao đầu nhìn trời sẵn sàng diệt máy bay, đã được hạ nằm ngang xuống là là mặt đất để sử dụng như một thứ đại liên chuyên bắn thẳng. Trước cảnh tượng ấy, xạ thủ chúng tôi đều thấy thật là nghiêm trọng, nhưng cũng là lạ, vui vui. Cũng hay, "chơi nhau" với bọn cướp ở trên trời mãi, bây giờ thử "chơi nhau" với bọn cướp dưới đất xem sao! Chúng tôi được lệnh mở sẵn nắp tất cả các lựu đạn để sẵn trên bờ công sự.

Bộ phận cảnh giới báo về: Địch đã tiến đến những bãi chó đẻ phía trước mặt.

- Lên đạn! Chuẩn bị bắn! Mệnh lệnh được ban ra.

Trong các ụ súng, tiếng thép va đập vào nhau gần lên. Chúng tôi đã nom rõ quân địch đang lùn nhùn tiến lại, trước còn là những bóng đen động dậy một cách dè dặt, sau nom rõ cả người, phân biệt được

Ấu Phi và nguy binh.

Trung đội 2 được lệnh phát hỏa đầu tiên. Chính trị viên Ngô Hạnh Phúc người cao gầy, mảnh khảnh, chạy từ công sự này tới ụ súng khác cổ vũ tinh thần chiến sỹ:

- Phòng không chúng ta kiên quyết bảo vệ trận địa đến cùng! Thi

đua với bộ binh tiêu diệt sinh lực địch!

Tất cả các xạ thủ quay lại nom thấy bộ mặt luôn luôn bình tĩnh của Ngô Hạnh Phúc, đều phấn chấn hô to:

- Chính trị viên hãy tin ở chúng tôi!

Mấy khẩu súng đại liên cao xạ bắt đầu khạc đạn. Tiếng nổ rất ác. Đạn căng và mãnh liệt lạ thường. Quân địch đang dàn hàng ngang xung phong, ngã nhào một loạt. Toán thứ hai toan xông lên lại bị quét rụng như sung. Có một toán nguy sợ quá vứt cả súng ù té chạy ngược lại phía sau. Ở phía cánh phải bỗng có một toán lê dương buộc khăn trắng vào nòng súng vẩy vẩy ra hiệu xin hàng. Các xạ thủ chúng tôi ngạc nhiên, reo lên. Nhưng chính trị viên Ngô Hạnh Phúc gạt đi:

- Hàng gì mà sớm thế, mới bắn cho một vài loạt! Cẩn thận kẻo nó lừa!

Đoạn anh trở về chỉ huy sở hội ý với đại đội trưởng Quỳ. Cả hai đều nhất trí với nhau: "Phải cảnh giác", sau đó chỉ thị trung đội trưởng Bàng và cùng hai chiến sĩ ra tiếp nhận.

Quả như dự đoán: Bọn địch này lập mưu trá hàng. Khi Bàng và hai xạ thủ vừa tiến ra được chừng năm mươi thước, chúng nổ súng bắn ngay. Cũng may, Bàng chỉ bị đạn sượt qua vai áo. Anh chửi ầm lên, bắn trả lại, rồi yểm hộ cho hai chiến sĩ cùng rút trở về. Bộ binh địch càng bắn mạnh. Những khẩu đại liên của chúng rú lên như chó dại. Súng cối tám một ly, sáu mươi ly bổ như giã giò xuống trận địa chúng tôi.

Đại đội trưởng Quỳ nhô hẳn cả người lên khỏi hầm chỉ huy để quan sát và chỉ huy chiến đấu. Tiếng Quỳ vang vang khắp trận địa. Bỗng nhiên một quả 81 ly nổ rầm ngay cạnh hầm chỉ huy. Sau đó, xạ thủ chúng tôi không nghe thấy tiếng anh nữa. Biết đồng chí Quỳ bị rồi, tất cả xạ thủ đều không khỏi bàng hoàng. Nhiều anh kêu lên: "Trời ơi, anh Quỳ!" Nhưng rồi tất cả đều nghiến chặt răng lại để chiến đấu. Đồng thời, nghe có tiếng chính trị viên Ngô Hạnh Phúc nói to:

- Đồng chí Bàng lên thay thế đồng chí Quỳ chỉ huy đại đội!

Moóc-chi-ê địch vẫn nổ điên cuồng. Bọn lê dương vẫn bị chặn lại trước trận địa. Nhưng bỗng nghe có tiếng "ô!". Anh em nhìn lên thì thấy Bàng đang giơ tay bưng lấy nửa mặt. Cả bàn tay đỏ lôm. Nhưng sau đó, vẫn nghe thấy tiếng Bàng chỉ huy mạch lạc, kiên quyết. Đạn thẳng của địch lại nã như mưa vào trận địa chúng tôi một lần nữa. Y tá Duyên chạy vụt qua súng trung đội 3. Một chiến sĩ hỏi:

- Ai bị đấy?

- Ông Bàng lại bị thương lần thứ hai!

Nhưng tiếng Bàng vẫn tiếp tục xuyên qua màn khói đến với chúng tôi, truyền cho chúng tôi những sức mạnh mới, cùng với những lời cổ vũ nồng cháy.

Phía trước mặt, bộ binh địch lại xuất hiện. Các khẩu đội của chúng tôi lại bắn ra ráo riết. Hai khẩu đại liên của chúng rất lợi hại đã bị chúng tôi diệt câm họng...

Nhưng rồi đạn của chúng tôi hết dần. Đường liên lạc về phía trọng rừng đã bị trọng pháo địch phong tỏa, dây điện thoại bị đứt hết. Tiếng báo cáo hết đạn chốc chốc lại dội lên làm cháy ruột những người chỉ huy và cháy ruột tất cả các xạ thủ. Có nhiều anh bắn xong chỉ còn biết ôm lấy súng mà khóc vì hết đạn, khẩu súng đã trở thành một vật chết.

Lần lượt các chiến sĩ chia nhau những quả lựu đạn đã được mở nắp sẵn. Nhưng lựu đạn cũng thiếu. Chúng tôi mở những túi phụ tùng, lấy ra tất cả những gì có thể tạm làm vũ khí: lác lê, kìm, búa, kéo, tua vít... Anh em thương binh cũng xin được tiếp tục tham gia chiến đấu.

Địch vẫn chưa vào nổi trận địa của chúng tôi. Trận đánh dai dẳng kéo dài tới gần mười hai giờ trưa. Địch lại tiếp tục nã pháo vào. Một trận bão thép lửa lồng lộn, phá phách trên trận địa chúng tôi dữ dội hơn bao giờ hết. Đến lượt chính trị viên yêu quý của chúng tôi hy sinh. Anh nằm vật trên miệng công sự, hai tay dang ra, cả khuôn mặt cau lại hình như chết rồi mà vẫn còn quá căm uất. Các chiến sĩ ở gần đó lao tới, ôm chầm lấy anh khóc nức... Trung đội trưởng Chu Mai được chỉ ủy cử lên thay thế Ngô Hạnh Phúc để tiếp tục lãnh đạo cuộc chiến đấu cùng với Bàng. Chu Mai phủ một tấm khăn tay lên mặt người chỉ huy thân yêu xong nhảy ra khỏi hầm, lao đến các ụ súng để động viên chiến sĩ như Ngô Hạnh Phúc vẫn làm. Anh tới ụ súng của xạ thủ Thuốc. Vừa lúc đó Thuốc bị trúng đạn, kêu lên một tiếng ngắn, lao đảo gục xuống. Chu Mai nhìn quanh: tất cả xạ thủ dự bị đều bị thương

cả rồi. Không chậm trễ một giây, anh ghì lấy súng bắn nốt mấy viên đạn cuối cùng quét ngã gần một tiểu đội lê dương đang vừa reo à à vừa chạy lại.

Một lúc sau có tiếng gọi phía sau:

- Đồng chí Chu Mai! Tiếp tục... chỉ huy... thay tôi...!

Chu Mai nhận ra ngay tiếng của Bằng. Mai liền nhảy lên khỏi công sự để sang khẩu đội bảy. Nhưng vừa chạy được ba bước, cái chân trái của anh cũng bỗng gập xuống. Bầu trời chói lòa lên và quay lộn. Anh ngã sấp...

Thấy hỏa lực của chúng ta thừa và yếu hẳn, bọn địch bấy giờ mới dám thúc nhau xông lên ồ ạt, với hai chiếc xe tăng hùng hổ dẫn đầu. Khẩu 37 ly trên xe tăng bắn rất dữ để mở đường.

Trong ụ súng ngoài cùng, y tá Duyên sau khi băng bó cho thương binh xong, nhặt lấy mấy quả lựu đạn, để lại thành một đồng trước mặt. Duyên nhận thấy lúc này mình cần phải chiến đấu như một chiến binh để bảo vệ trận địa. Là một Đảng viên, anh rất hiểu trách nhiệm của anh trong tình thế hiểm nghèo chung của đơn vị. Duyên động viên Hải, một xạ thủ dự bị ngồi gần đấy:

- Cậu còn cố được nữa không? Chúng mình hứa với nhau cùng chiến đấu đến giọt máu cuối cùng nhé!

Hải gật đầu, nhếch một nụ cười. Anh nhìn Duyên bằng một cặp mắt rất yếu ớt nhưng chứa chan tin tưởng. Suốt từ đầu trận đánh đến giờ, Duyên như một con thoi dệt khắp trận địa. Ngoài công tác chuyên môn ra, Duyên còn cổ vũ động viên chiến sĩ y như một cán bộ Chính trị.

Duyên diu Hải đến gần ổ súng để cho Hải chữa gấp mấy bộ phận hỏng. Nhưng muộn rồi. Một phát đạn 37 ly đã bắn trúng miệng hầm. Nòng súng vỡ toang, bật lên cao. Hải ngã vật ngửa ra sau, miệng trào ra một dòng máu. Duyên vội vã kéo Hải vào trong hầm tiếp đạn. Cũng vừa lúc đó quân địch reo hò tràn vào trận địa. Duyên nghe thấy có tiếng bọn nguy binh theo nhéo dự những chiến sĩ còn sót lại và anh em thương binh ra hàng.

Duyên thấy máu mình bốc lên ngàn ngút. Anh tiến ra cửa hầm. Thoáng nọ thấy hơn mười tên lê dương và nguy binh chạy qua, anh không ngần ngại, ném luôn một quả lựu đạn. Năm tên địch ngã gục. Những thằng còn lại hốt hoảng nhảy ào xuống một đoạn giao thông hào bắn tiểu liên lại như mưa. Một lúc sau, không thấy có động tĩnh gì chúng lại mon men bò lên.

Nhưng lựu đạn của Duyên lại hát ngược chúng trở lại lần nữa. Cứ như vậy, bốn lần Duyên đã đánh lui bốn lần xung phong của bọn địch ở trước mặt. Cuối cùng lựu đạn cũng hết nốt. Duyên đành chui vào trong hầm tiếp đạn. Bên ngoài, bọn địch lại lao xao đi lại, chửi bới, gọi hàng. Chốc chốc lại nghe thấy súng lục "det" một phát, hoặc tiểu liên lia rạt, cùng với tiếng các thương binh quát lên: "Hãy bắn đi! Ngàn năm tao cũng không hàng! Cứ bắn đi, tao không cần đứng dậy!"

Lòng Duyên như có ai cắt làm trăm đoạn. Hải vừa rên rĩ vừa khẽ nói:

- Chúng nó đang giết thương binh đấy! Anh Duyên ơi, xem còn quả lựu đạn nào không? Chúng nó đến, ta nổ, nó chết ta cũng chết cả thể!

Duyên gạt đi:

- Hải đừng nghĩ quẩn! Chưa chắc chúng nó đã sục tới đây! Mà có đến ta sẽ dùng những chiếc búa đánh này, chiến đấu cho tới hơi thở cuối cùng cũng được.

Anh vừa nói vừa đi thu nhặt lựu đạn, kìm búa trao cho các đồng chí thương binh. Vậy là đã có những cuộc vật lộn ghê gớm diễn ra đầm máu giữa các thương binh ta trong tay chỉ có kìm búa chống lại bọn lê dương như hổ báo.

Trận giáp lá cà "kinh hoàng" ấy về sau này lịch sử đã không ngừng nhắc lại...

Cho tới gần nhọ mặt người lại nghe có tiếng súng nổ. Nhưng đó là một đơn vị bộ binh của chúng ta phía sau đã được tổ chức xong và tiến ra phản kích. Thế là một vại xạ thủ còn lại, cùng thương binh đều reo lên và nhất tề xông lên phối hợp với đơn vị bạn. Các cán bộ chỉ huy và chiến sĩ bộ binh đều kinh ngạc khi thấy hầu hết anh em phòng không đều thương tích đầy mình, máu nhuộm đỏ cả áo quần, và trong tay chỉ có búa, kìm và chân súng gãy.

... Quân địch đã phải rút chạy, bỏ lại trên trận địa chúng tôi hơn ba

chục xác chết. Nếu cả những xác chết từ ngoài xa, thì con số lên tới gần một trăm.

Buổi tối, sau khi giải quyết thương binh tử sĩ, cả đại đội 78 dù chỉ còn lại một vài người, nhưng vẫn phối hợp các C khác kiện thiết lại trận địa để ngày mai lại chiến đấu với máy bay. Tất cả các hầm hố đều sôi nổi. Trong trục giao thông hào, gặp anh em bộ binh, người nào cũng cầm lấy tay anh em phòng không thăm hỏi và nói:

- Xúng đáng được gọi là "Phòng không xung kích!" Xúng đáng lắm! Những cuộc chiến đấu với máy bay địch lại tiếp diễn hàng ngày càng gắt cho đến khi sân bay, cái "dạ dày" của con nhím Điện Biên Phủ bị cắt đứt hoàn toàn./.

(Tạp chí Nhà văn)